

Podvodna istraživanja nafte i plina na Jadranu

Često smo plovili po našem lijepom Jadranu, a možda nismo ni pomislili šta krije u svojim dubinama. Jednog lijepog majskog jutra po mirnom moru ronilački brod »Verudica« isplovio je na interesantan zadatak. Sa njima je otišao i naš reporter.

Na prostranoj i besprijetkorno čistoj palubi broda stoje stručnjaci, ronionci i oprema za podvodna istraživanja nafte i plina. Ali brod »Verudica« nije bio sam, društvo mu je pratio brod »Bios«, vlasništvo Oceanografskog instituta iz Splita.

»Verudica« i »Bios« su se usidrili na otvorenom moru, nekoliko milja od izlaznih vrata Bokotorskog zaljeva, na određenoj poziciji gdje je »Bios« uz pomoć svog ehosondera još ranije ustanovio tačan položaj pojave plina.

Naš Jadran po svojoj čudi i naravi rijetko je kada miran, a na površini i manje uzburkanog mora teško je otkriti plin jer morsko strujanje i valovi nose mlazove mjehurića. Brod »Bios« ponovo stupa u akciju. Njegov ehosonder ponovo utvrđuje mjesto bogato plinom. Ehogram registrira iskošeni trag između linija mora i refleksa dna. Njegov rad pažljivo prati prof. geologije Branko Košćec.

Na mjestu pojave plina postavljena je oznaka — usidrena plutača sa žutom zastavičom. Tako je nakon marljivog i napornog rada, na području od oko 40 kilometara, pronađeno 14 izvora plina. No, put do plina nije nimalo lak. Ronilac mora neposredno na dnu pronaći mjesto gdje plin izlazi. Za taj posao najbolje odgovaraju samostalni ronionci. Oni su pokretljiviji i lakše uočavaju slabije mlazove i mjehuriće plina na morskome dnu. Kada je more mirno i mlaz plina nešto jači, mogu se i okom primijetiti mjehurići plina na morskome površini.

Ovom specijaliziranom ekipom, koja u sastavu ima posebnu geološku grupu za podvodna istraživanja nafte i plina, rukovodi profesor Svetozar Učelini. Njega često možemo vidjeti kako ulazi u skafander što služi za istraživanje morskog dna. Skafander ga za nekoliko minuta odvodi u dubinu od pedeset metara, gdje će razgledati bušotinu koja otkriva prisutnost plina. Posada na brodu s velikim interesovanjem prati rad ronilaca koji rone i u velikim dubinama.

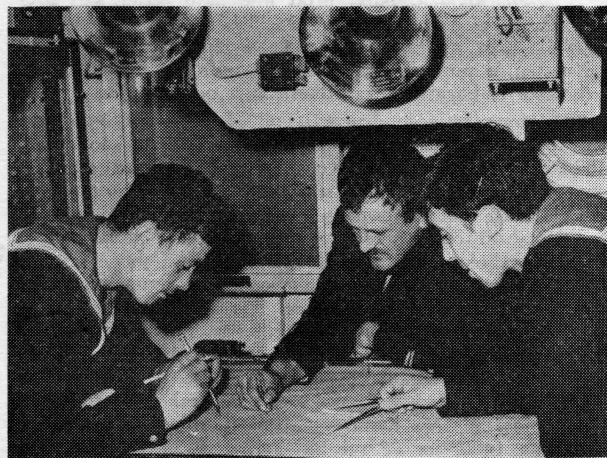
Čekajući izvještaj s dna, svi se pitaju da li je stijenovito ili pjeskovito i da li su nanosi prekrili prvobitne oblike morskog dna. Ako su nanosi na morskome dnu veliki, tada pomažu tzv. »mamut-sisaljke« koje raskršću sve nanose koji ome-

taju normalne tokove istraživanja. Samostalni i klasični ronionci vrše bušenje i miniranjem morskkih stijena. Nakon izvjesnog vremena na površinu izlazi ronilac koji u ruci drži mrežu s uzorcima miniranih stijena.

Tada na scenu stupa prof. Svetozar Učelini. Dobivene uzorke s morskog dna pažljivo ispituje, a ta ispitivanja omogućuju konačno otkrivanje veoma važnih ležišta nafte i plina.

To je bio mali izlet s našim ronioncima i stručnjacima koji neumorno rade na ispitivanju dna Jadranskog mora. Naš Jadran, sudeći po svim indikacijama sadrži ogromno blago koje čeka da bude izvađeno i iskorišćeno.

Moramo napomenuti i to da je Institut za naftu jedina organizacija u našoj zemlji koja kompleksno proučava problematiku industrijske nafte. Institut je obavio nekoliko istraživanja i drugih radova na području Jadrana. Stručnjaci Instituta projektovali su i izvodili mnogobrojne građevinske projekte za industriju nafte u raznim zemljama Evrope, Azije i Afrike. Na temelju dosadašnjih istraživačkih radova izrađene su i karte višestrukih refleksa pojedinih dijelova dna priobalnih i međuotočnih područja Jadrana. Izrađene su i topografske karte morskog dna. Sve te karte dobijaju se primjenom marnske seizmike i drugih savremenih metoda . . .

U brodskom elektronsko-računskom centru razarača »Pula«